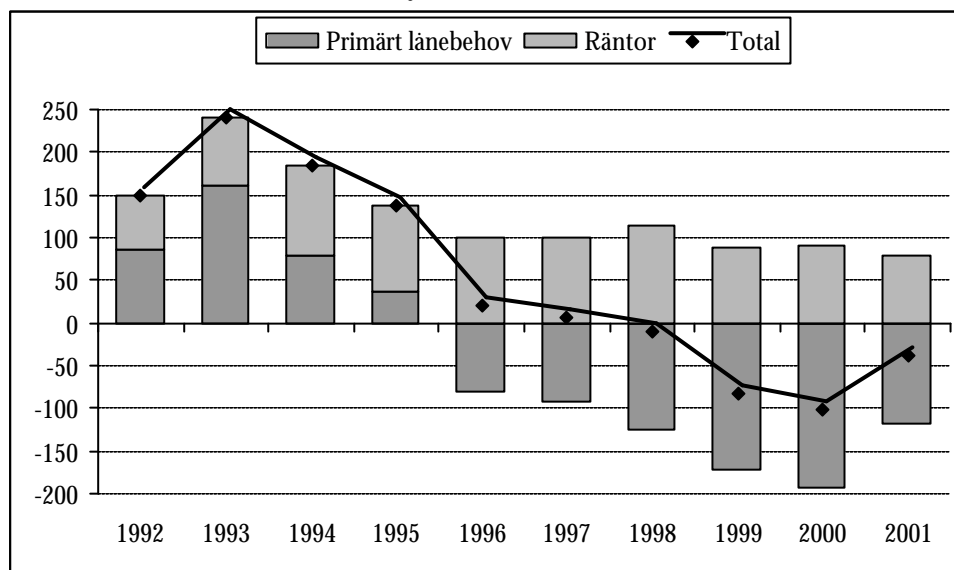


BUDGETÖVERSKOTTET 39 MILJARDER 2001

Statsbudgeten gav ett överskott på 38,7 miljarder kronor under 2001, ca 63 miljarder mindre än 2000. Riksgäldskontorets senaste prognos pekade på ett överskott på 41 miljarder kronor. Överskottet justerat för tillfälliga betalningar kan uppskattas till omkring 25 miljarder kronor, att jämföras med ett justerat överskott på omkring 50 miljarder 2000.

Statens lånebehov 1992–2001, miljarder kronor.*



* Statens lånebehov är lika med budgetsaldot fast med omvänt tecken.

Överskottet i det primära lånebehovet uppgick till 118,4 miljarder kronor, ca 74 miljarder mindre än 2000. Trots den svagare ekonomiska tillväxten ökade de totala skattebetalningarna netto med ca 45 miljarder kronor mellan 2000 och 2001. En förklaring är att sysselsättningen utvecklats gynnsamt och att lönerna stigit. En annan orsak är att skatteintäkterna i hög grad styrs av nominella storheter. Det innebär att när en nedgång i tillväxten sammanfaller med en uppgång i inflationen, vilket var fallet under 2001, fortsätter intäkterna från exempelvis moms och punktskatter att öka. Eftersom försvagningen av ekonomin inte inverkat på arbetslösheten i någon större utsträckning var utbetalningarna för arbetslöshetsunderstöd mindre än föregående år.

Räntebetalningarna på statsskulden uppgick till närmare 80 miljarder kronor 2001, vilket är ca 10 miljarder lägre än året före. Minskningen avspeglar både att statsskulden minskat och att staten fortsätter att lösa in gamla lån med höga kupongräntor mot lån med kuponger i linje med det nuvarande ränteläget.

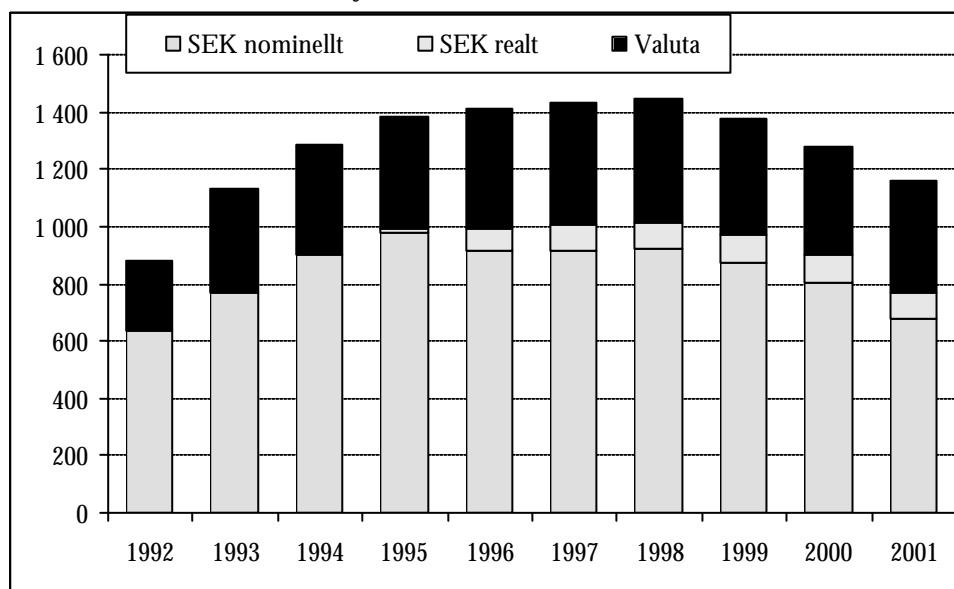
En tredjedel av överskottet kan hänföras till tillfälliga betalningar

Tillfälliga betalningar fortsätter att spela en viktig roll för statsbudgetens utfall. Justerat för betalningar som kan betraktas som tillfälliga uppgår överskottet i statens betalningar till ca 25 miljarder kronor (avrundat till närmaste multipel av 5 miljarder). Närmare en tredjedel av överskottet på 39 miljarder kan således hänföras till tillfälliga betalningar. Förfall av bostadsobligationer, som överfördes till Riksgäldskontoret från AP-fonderna i början av 2001 som ett led i pensionsreformen, ökade överskottet med 42 miljarder kronor. I motsatt riktning verkade tillfälliga betalningar kopplade till kontorets nettoutlåning till myndigheter, affärsverk och statliga bolag, som netto uppgick till 25 miljarder kronor, samt kursförluster vid uppköp av obligationer på ca 5 miljarder.

Statsskulden fortsätter att minska

Statsskulden uppgick vid utgången av 2001 till 1 157 miljarder kronor, vilket motsvarar uppskattningsvis 54 procent av BNP. Det innebär en minskning med 122 miljarder kronor under året. Att skulden minskat mer än budgetöverskottet är främst en följd av att staten vid årsskiftet även mottog statsobligationer från AP-fonderna. Detta minskade statsskulden med närmare 70 miljarder kronor utan att påverka det kassamässiga överskottet. Staten fick också en extra inleverans från Riksbanken i form av statsobligationer för närmare 20 miljarder kronor. Dessutom hade Riksgäldskontoret vid årsskiftet 2000/2001 korta placeringar på ca 10 miljarder kronor, dvs. viss överupplåning, till följd av oväntat stora skattebetalningar i slutet av december 2000. I motsatt riktning verkar att valutaskuldens värde i kronor ökat till följd av att kronan försvagats under 2001.

Statsskulden 1992–2001, miljarder kronor.



Lånebehovet i december

Statens betalningar gav under december ett lånebehov på 32,8 miljarder kronor, 4,5 miljarder mer än Riksgäldskontoret räknade med i sin senaste prognos.

Nettoinbetalningarna till skattekonton var ca 6 miljarder större än förväntat. Ungefär 2,5 miljarder kan förklaras av mindre utbetalningar av överskjutande skatt än prognostiserat. Resten bedöms i huvudsak bero på oväntat stora fyllnadsinbetalningar. Riksgäldskontoret reviderade i oktober ned prognosen för fyllnadsinbetalningar i december från 22 till 10 miljarder kronor, främst med hänvisning till den svaga börsutvecklingen. Givet att utfallet hamnar omkring 13 miljarder förefaller det ha varit en justering i rätt riktning, låt vara något för stor.

Trots större skatteintäkter, och något mindre utbetalningar från vissa myndigheter, än väntat var det primära underskottet i december ca 1 miljard större än beräknat. Orsaken är att statens nettoutlåning var ca 8 miljarder större än kontoret räknat med, sedan ett antal statliga myndigheter och bolag utnyttjat sina lånemöjligheter hos Riksgäldskontoret. Dessutom betalades hela lånet för Sveaskogs köp av aktier i AssiDomän ut före årsskiftet. Kontoret räknade i sin tidigare bedömning med att endast 10 miljarder, av ett lån på sammanlagt 12 miljarder, skulle betalas ut under december.

Räntebetalningarna för statsskulden var i december 3 miljarder större än väntat. Huvuddelen av avvikelserna förklaras av att ett valutalån som skulle ha förfallit i januari betalades i december samt att uppköp av reallån ledde till vissa förtida ränteutbetalningar.

Utfallet av statens lånebehov för januari publiceras den 6 februari 2002, kl. 9.30.¹ En reviderad prognos för 2002 publiceras den 20 februari 2002, kl. 9.30.

För mer information:

Lars Hörngren

08-613 47 36 eller 08-613 47 40

¹ Publiceringsplan för 2002 finns på kontorets webbplats (www.rgk.se). Den kan också beställas på tel. 08-613 47 40. På Internationella Valutafondens webbplats (<http://dsbb.imf.org>) tillkännages tre månader i förväg publiceringstidpunkter för utfallet av statens lånebehov, i enlighet med den speciella statistikutgivningsstandarden (SDDS).

STATENS LÅNEBEHOV OCH STATSSKULDEN (miljoner kr) 1)	December 2000	December 2001	12 mån.	Skuldstock 2001-12-31
Lånebehov, netto	3 746	32 754	-38 747	
Primärt lånebehov	-3 068	22 108	-118 423	
Räntor på statsskulden	6 814	10 646	79 676	
- Ränta på lån i svenska kronor	4 385	6 564	42 188	
- Ränta på lån i utländsk valuta	2 027	2 619	27 353	
- Realiserade valutakursdifferenser	402	1 463	10 135	
Skuldkorrigeringar 2)	-26 077	-3 697	-72 933	
Värderegleringskonto, valutor	-1 602	-6 731	-7 196	
Skillnad kassamässig resp. affärsdagsredovisning 3)	-16 015	300	242	
Kortfristiga placeringar	12 687	846	-10 698	
Statsskuldens förändring	-9 644	29 903	-122 378	1 156 827
Nominella lån i svenska kronor	4 674	37 895	-99 042	838 217
Reala lån i svenska kronor	-340	-1 876	-7 023	95 278
Lån i utländsk valuta	-13 977	-6 116	-16 314	223 332

STATSSKULDEN INKLUSIVE SKULD- SKÖTSELINSTRUMENT (miljoner kr) 4)	FÖRÄNDRINGSTAL			Skuldstock 2001-12-31
	December 2000	December 2001	12 mån.	
Nominell skuld i svenska kronor	4 674	36 445	-124 764	676 167
Nominella lån i svenska kronor	4 674	37 895	-99 042	838 217
Skuldskötselinstrument i svenska kronor	0	-1 450	-25 722	-162 050
Reala lån i svenska kronor	-340	-1 876	-7 023	95 278
Skuld i utländsk valuta 5)	-6 549	-7 221	12 830	404 431
Lån i utländsk valuta	-13 977	-6 116	-16 314	223 332
Skuldskötselinstrument i utländsk valuta	7 428	-1 105	29 144	181 099
Statsskulden inkl. skuldskötselinstrument	-2 216	27 348	-118 956	1 175 876

1) Ett negativt lånebehov anger nettoinbetalning, dvs. ett överskott i statens betalningar under perioden.

Statsskulden avspeglar statens direkta låns storlek och sammansättning.

2) Under rubriken *Skuldkorrigeringar* redovisas transaktioner som påverkar statsskulden utan att påverka lånebehovet.

Dit hör t.ex. valutaomvärderingar, utbetalningar av medel för inlösen av premieobligationer och premieobligationsvinster samt tillfälliga bokföringstransaktioner.

3) Riksgäldskontoret tillämpar affärsdagsredovisning, vilket innebär att transaktioner påverkar statsskulden på affärsdagen.

Lånebehovet beräknas emellertid kassamässigt och påverkas därför inte förrän på likviddagen.

4) *Statsskulden inklusive skuldskötselinstrument* visar skuldens sammansättning sedan Riksgäldskontorets skuldskötselåtgärder, t.ex. skuldbytesavtal (swappar) och terminer, beaktats. En beräkning där skuldskötselinstrument ingår ger en bättre bild av skuldens fördelning, i första hand mellan kronor och utländsk valuta. Även skuldens storlek påverkas, eftersom skuldskötselinstrument i valuta värderas till aktuella valutakurser.

5) På grund av problem med valutaomvärderingen i samband med månadsutfallet i november blev skulden i utländsk valuta felaktig. Skuldstocken i utländsk valuta uppgick i november till 411 652 miljoner kronor.